

Ny Valo dia avy amin'ireo Fito — Laharana Fahatelo

Daniela Roa

Jeff Pippenger

2023-09-17

Ny fanontaniana hotadiavintsika hovahana ato amin'ity lahatsoratra ity dia ny amin'ny fomba ifanarahan'ny filazana voalohany ny fanjakana ao amin'ny faminanian'ny Baiboly ao amin'ny Daniela toko faharoa amin'ny filazana farany ny fanjakana ao amin'ny faminanian'ny Baiboly ao amin'ny Apokalypsy fahafito ambin'ny folo. Kasaina hapetrako ny fanontaniana sasany momba izay tena aseho ao amin'ny sarin'i Nebokadnezara sy ny toerana nisy ny mpisava lalana, dia ny hoe ny tantarany no naneho ny fotoana izay hamelezan'ilay vatolampy ny tongotry ny sarin-javatra.

Manondro i Sister White fa efa tonga tamin'ilay teboka isika izay “ny asa masin'Andriamanitra dia asehon'ny tongotry ny sariolona izay nifangaroan'ny vy tamin'ny tanimanga lena,” ary mbola nohazavainy kokoa izany ho “fifangaroan'ny raharaham-piangonana sy ny raharaham-panjakana.”

“Isika dia tonga amin'ny fotoana izay anehoana ny asan'Andriamanitra masina amin'ny alalan'ny tongotry ny sariolona, izay nifangaroan'ny vy tamin'ny tanimanga malemitemy. Manana vahoaka Andriamanitra, dia vahoaka voafidy, izay tsy maintsy hamasinina ny fahiratan-tsainy, ka tsy tokony hohalotoina amin'ny fametrahana hazo sy bozaka ary mololo eo ambonin'ny fanorenana. Ny fanahy rehetra izay mahatoky amin'ny didin'Andriamanitra dia hahita fa ny mampiavaka ny finoantsika dia ny Sabata andro fahafito. Raha manaja ny Sabata araka izay nandidian'Andriamanitra azy ny fitondram-panjakana, dia hijoro amin'ny herin'Andriamanitra sy ho fiarovana ny finoana izay efa natolotra indray mandeha monja ho an'ny olona masina izy. Kanefa ireo mpitondra fanjakana kosa dia hanohana ny sabata sandoka, ary hampifangaro ny finoany ara-pivavahana amin'ny fitandremana ity zanaky ny fahefana papaly ity, ka hanandratra izany ho ambonin'ny Sabata izay nohamasinin'ny Tompo sy notahiany, ary natokany mba hotandreman'ny olombelona ho masina, ho famantarana eo Aminy sy eo amin'ny olony hatramin'ny taranaka arivo. Ny fifangaroan'ny fomban'ny fiangonana sy ny fomban'ny fanjakana dia asehon'ny vy sy ny tanimanga. Izany firaisana izany dia mampahalemy ny herin'ny fiangonana rehetra. Ity fanomezana ny fiangonana ny fahefan'ny fanjakana ity dia hitondra vokatra ratsy. Efa saiky nihoatra ny fetry ny fahari-pon'Andriamanitra ny olona. Nampiasa ny heriny tamin'ny raharaham-pirenena izy ireo, ary niray tamin'ny fahefana papaly. Nefa ho avy ny fotoana izay hanasazan'Andriamanitra ireo izay nanao tsinontsinona ny lalàny, ary hiverina hihatra amin'ny tenany ihany ny asa ratsiny.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Ny fotoana izay nahatongavantsika, izay ampifangaroana ny asan'Andriamanitra masina amin'ny fitondrana ara-piangonana sy ny fitondrana ara-panjakana, dia famaritana vanim-potoana iray mandroso tsikelikely. Hoy izy fa io fifangaroana io “dia mampahalemy ny hery rehetra ananan'ny fiangonana,” ary “hiteraka vokatra ratsy,” ary koa fa “ho avy ny fotoana izay

hanasazan'Andriamanitra ireo izay nanafoana ny lalàny.”

Ny fifangaroan'ny fiangonana sy ny fanjakana, izay mampahalemy ny herin'ny fiangonana, dia famaritana ny fiangonan'i Pergamosy, izay ny fampifangaroana ny tetik'asan'ny fiangonana sy ny tetik'asan'ny fanjakana no naneho ny fihemorana amin'ny finoana izay mialoha ny fanehoana ilay lehilahin'ny ota. Pergamosy sy ny amperora izay maneho an'ohatra ny marimaritra iraisana eo amin'ny Kristianisma sy ny fanompoan-tsampy dia miseho ao amin'ny fanjakana fahefatra ao amin'ny Daniela toko faha-roa. Izany marimaritra iraisana izany dia aseho ao amin'ny Daniela toko faha-roa amin'ny fampiasana ny teny hoe “tanimanga.”

Ianao, ry mpanjaka ô, dia nahita, ary indro, nisy sariolona lehibe. Io sariolona lehibe io, izay namirapiratra indrindra ny famirapiratan'ny, dia nitsangana teo anatrehanao; ary nahatahotra ny endriny. Ny lohany tamin'ity sariolona ity dia volamena madio, ny tratrany sy ny sandriny dia volafotsy, ny kibony sy ny feny dia varahina, ny ranjony dia vy, ary ny tongony dia ampahany vy sy ampahany tanimanga. Nijery ianao mandra-panapahana vato iray tsy tamin-tanana, izay namely ilay sariolona teo amin'ny tongony izay vy sy tanimanga, ka nanorotoro izany ho potipotika. Daniela 2:31–34.

Rehefa nitohy ny fanazavan'i Daniela dia tsy “tanimanga” intsony izany, fa tonga tanimanga maloto na “tanimanga fotaka.”

Ary araka ny nahitan'ny tongotra aman-tongotra rantsany, ny ampahany tamin'ny tanimanga fanaon'ny mpanefy vilany, ary ny ampahany tamin'ny vy, dia ho voazarazara ilay fanjakana; nefa hisy ao amin'ny herin'ny vy, satria hitanao fa ny vy dia nifangaro tamin'ny tanimanga malemitemy. Daniela 2:41.

Ny tanimanga madio, izay tanimangan'ny Mpanefy tanimanga, dia miova ho tanimanga fotaka. Andriamanitra no Mpanefy tanimanga Masina, ary ny asany dia tsy mba fotaka velively.

Fa ankehitriny, Tompo ô, ianao no Rainay; izahay no tanimanga, ary ianao no mpanefy anay; ary izahay rehetra dia asan'ny tananao. Isaia 64:8.

Tao amin'ny tantaran'i Roma jentilisa, ny fiangonan'i Smyrna dia tanimanga madio. Ao amin'ny tantaran'i Pergamos, izay fanjakana fahefatra ao amin'ny Daniela toko faha-2, io tanimanga io dia miova ho tanimanga mifangaro fotaka. Izay voalaza voalohany ao amin'ilay andalan-teny hoe “tanimanga” fotsiny, ary avy eo hoe “tanimangan'ny mpanefy vilany”, dia miova ho “tanimanga mifangaro fotaka”, araka ny fitohizan'ny fanazavana. Pergamos no toerana nanatanterahana izany fiovana izany mba hanomanana ny lalana ho an'i Thyatira, na Roma papaly. Ny fiovana avy amin'ny “tanimanga” ho “tanimanga mifangaro fotaka” dia ilay fialana amin'ny finoana izay manomana ny lalana ho an'i Thyatira, izay antsoin'i Paoly hoe “ny fialana aloha” ao amin'ny 2 Tesaloniana.

Ny Millerita dia tsy nahita lavitra noho ny fanjakana fahefatr'i Roma ka nanantena fa ny Fiavian'i Kristy fanindroany no ho zava-nitranga ara-paminaniana manaraka, satria ny vato izay mamely ny tongotry ny sariolona dia maneho ny Fiaviana fanindroany. Nefa moa va Kristy nanorina fanjakana tamin'ny 1798? Tonga tokoa Izy tao amin'ny Toerana Masina Indrindra tamin'ny 22 Oktobra 1844

mba handray fanjakana, kanefa moa va natsangana tamin'izany andro izany izany?

Ny valin'ilay voalohany amin'ireo fanontaniana roa ireo dia izao: tsy nanorina ny fanjakany mandrakizay Kristy tamin'ny taona 1798. Ary ny valin'ilay fanontaniana faharoa, na nanorina ny fanjakany mandrakizay Kristy tamin'ny 22 Oktobra 1844 na tsia, dia tsia koa.

Nisy fanjakana vaorina tamin'ny andron'i Roma jentilisa va? Manontany izany aho satria ny pioniera dia nahatakatra fa ny fanjakana fahefatra dia i Roma jentilisa sy i Roma papaly, ka izany no amaritana ny taona 1798 ho famaranana ny fanjakana fahefatra, izay hanorenan'i Kristy fanjakana mandrakizay. Kanefa ny bokin'ny Apokalypsy dia manondro fanjakana efatra izay manaraka an'i Roma jentilisa.

Raha ny fanjakana fahefatra vy ao amin'ny Daniela toko faharoa dia maneho fotsiny an'i Roma jentilisa, izay anehoana ny fifampiraharahan'i Constantin amin'ny alalan'ny tanimanga navadika ho tanimanga fotaka, moa va Kristy nanorina fanjakana tao anatin'izany tantara izany? Eny no valiny. Teo amin'ny hazo fijaliana, izay tantaran'i Pergamosy fa tsy i Tyatira, no nanorenan'i Kristy ny fanjakany, dia ny fanjakan'ny "fahasoavana." Fanjakana mandrakizay no naorina teo amin'ny hazo fijaliana, ary ny seza fiandrianan'izany fanjakana izany dia tandindon'ny seza fiandrianana iray izay hatsangana mandritra ny ranonorana farany. Io seza fiandrianan'ny ranonorana farany io dia maneho ny fanjakany, dia ny fanjakan'ny "voninahitra."

"Ny fanambarana izay nataon'ny mpianatra tamin'ny anaran'ny Tompo dia marina tanteraka tamin'ny lafiny rehetra, ary ireo toe-javatra izay notondroiny dia efa tanteraka sahadry tamin'izany andro izany. 'Efa tonga ny fotoana, ary efa akaiky ny fanjakan'Andriamanitra,' no hafatra nentiny. Rehefa tapitra 'ny fotoana'—dia ireo herinandro sivy amby enimpolo ao amin'ny Daniela 9, izay hahatratra hatrany amin'ny Mesia, 'Ilay Voahosotra'—dia efa nandray ny fanosoran'ny Fanahy Kristy taorian'ny batisany nataon'i Jaona tao Jordana. Ary ny 'fanjakan'Andriamanitra' izay nambaran'izy ireo ho efa akaiky dia naorina tamin'ny fahafatesan'i Kristy. Io fanjakana io dia tsy, araka ny nampianarina azy hinoany, fanjakana eto an-tany. Ary tsy ilay fanjakana ho avy koa, tsy mety maty, izay hatsangana rehefa 'ny fanjakana sy ny fahefana ary ny fahalehibiazan'ny fanjakana etỳ ambanin'ny lanitra rehetra dia homena ny olon'ny olo-masin'ny Avo Indrindra,' dia ilay fanjakana mandrakizay, izay 'hanompo sy hankatò Azy ny fanapahana rehetra.' Daniela 7:27. Araka ny fampiasana azy ao amin'ny Baiboly, ny fiteny hoe 'fanjakan'Andriamanitra' dia ampiasaina hilazana na ny fanjakan'ny fahasoavana na ny fanjakan'ny voninahitra. Ny fanjakan'ny fahasoavana dia asehon'i Paoly ao amin'ny Epistily ho an'ny Hebreo. Rehefa avy nanondro an'i Kristy, ilay mpanelanelana feno fangorahana izay 'miombom-pahatsapana amin'ny fahalementsika,' dia hoy ny apostoly: 'Koa aoka isika hanatona amim-pahasahiana ny seza fiandrianan'ny fahasoavana, mba hahazoantsika famindram-po sy hahitantsika fahasoavana.' Hebreo 4:15, 16. Ny seza fiandrianan'ny fahasoavana dia maneho ny fanjakan'ny fahasoavana; fa ny fisian'ny seza fiandrianana dia manambara ny fisian'ny fanjakana. Ao amin'ny maro amin'ny fanoharany, Kristy dia mampiasa ny fiteny hoe 'fanjakan'ny lanitra' hilazana ny asan'ny fahasoavan'Andriamanitra ao am-pon'ny olona."

“Koa ny seza fiandrianan’ny voninahitra dia maneho ny fanjakan’ny voninahitra; ary io fanjakana io no resahin’ny tenin’ny Mpamonjy hoe: ‘Ary raha avy amin’ny voninahiny ny Zanak’olona, mbamin’ny anjely masina rehetra izay momba Azy, dia hipetraka eo ambonin’ny seza fiandrianan’ny voninahiny Izy; ary hangonina eo anatrehany ny firenena rehetra.’ Matio 25:31, 32. Mbola ho avy io fanjakana io. Tsy hatsangana izany raha tsy amin’ny fiavian’i Kristy fanindroany.”

“Ang kaharian ng biyaya ay itinatag kaagad pagkatapos ng pagkahulog ng tao, nang ang isang panukala ay ginawa para sa katubusan ng lahing may sala. Noon pa man ay umiiral na iyon sa layunin at sa pamamagitan ng pangako ng Diyos; at sa pamamagitan ng pananampalataya, ang mga tao ay maaaring maging mga nasasakupan nito. Gayunman, hindi iyon lubos na naitatag hanggang sa kamatayan ni Cristo. Maging pagkatapos na pasimulan Niya ang Kaniyang misyon sa lupa, ang Tagapagligtas, na pinapagod ng katigasan ng ulo at kawalang-pagpapasalamat ng mga tao, ay maaari sanang umurong mula sa hain ng Kalbaryo. Sa Getsemani, ang saro ng kapighatian ay nanginig sa Kaniyang kamay. Maging noon ay maaari sanang pinahiran Niya ang pawis na dugo mula sa Kaniyang noo at iniwan ang lahing may sala upang mapahamak sa kanilang kasamaan. Kung ginawa Niya ito, hindi sana nagkaroon ng katubusan para sa nahulog na tao. Ngunit nang isuko ng Tagapagligtas ang Kaniyang buhay, at sa Kaniyang naghihinalang hininga ay sumigaw, ‘Naganap na,’ kung magkagayo’y natitiyak ang katuparan ng panukala ng katubusan. Ang pangako ng kaligtasan na ibinigay sa mag-asawang makasalanan sa Eden ay pinagtibay. Ang kaharian ng biyaya, na dati nang umiiral sa pamamagitan ng pangako ng Diyos, ay saka naitatag.” The Great Controversy, 347.

Nanangana fanjakana mandrakizay Kristy tao anatin’ny tantara ara-paminanian’i Roma jentilisa, fa tsy tamin’ny faran’i Roma papaly. Ary aoriny koa ny fanjakany amin’ny voninahitra amin’ny Fiaviany Fanindroany, izay ahitana ny tantaran’ny ranonorana farany, rehefa alefa ny rivotra efatry ny Islama.

“Ny orana fara dia ho avy amin’ireo izay madio—ary amin’izany fotoana izany dia handray izany avokoa izy rehetra tahaka ny tamin’ny taloha.

“Rehefa hamaha ny fihazonany ireo anjely efatra, dia hanorina ny fanjakany Kristy. Tsy misy handray ny ranonorana farany afa-tsy izay manao izay rehetra azony atao. Hanampy antsika Kristy. Ny rehetra dia mety ho mpandresy amin’ny alalan’ny fahasoavan’Andriamanitra, amin’ny alalan’ny ran’i Jesosy. Liana amin’io asa io ny lanitra rehetra. Liana ny anjely.” Spalding and Magan, 3.

Rehefa mivoaka ny rivotra efatra, dia manorina ny fanjakany Kristy. Samy maneho fisehoan-javatra mandroso na mifampitohy avokoa na ny ranonorana farany na ny famoahana ny rivotra efatra, ary samy tsy maneho fotoana tokana voafaritry izy ireo. Ny rivotra efatra dia maneho ny finoana silamo.

“Ny anjely dia mihazona ny rivotra efatra, aseho ho toy ny soavaly masiaka mitady hiala sy hirohotra hamakivaky ny tavan’ny tany manontolo, mitondra fandranganana sy fahafatesana eo amin’ny lalany.

“Moa hatory eo amin’ny sisin-tanin’ny tontolo mandrakizay va isika? Moa ho malain-komana sy mangatsiaka ary maty va isika? Endrey, enga anie ka hanana ao amin’ny fiangonantsika ny Fanahy sy ny fofon’Andriamanitra tsofina ao amin’ny olony isika, mba hitsanganany amin’ny tongony ka ho velona izy. Ilaintsika ny mahita fa tery ny lalana, ary ety ny vavahady. Kanefa raha mandalo amin’ily vavahady ety isika, dia tsy manam-petra ny halehibeny.” Manuscript Releases, volume 20, 217.

Ny anjely dia mihazona ny soavaly tezitra, dia ny finoana silamo, izay mitady hihosaka ka hitondra fahafatesana sy fandranganana eo amin’ny lalany, ao anatin’ily vanim-potoana izay itsokan’ny Fanahin’Andriamanitra amin’ny vahoakan’Andriamanitra. Avy eo dia mijoro amin’ny tongony izy ireo ka velona. Talohan’ny itsokan’ny Fanahy taminy, ny vahoakan’Andriamanitra dia maty; satria ny fofon’ny Fanahy no mahatonga azy ireo hitsangana ka ho velona. Rehefa milaza i Rahavavy White fa tonga amin’ny fotoana isika ankehitriny, izay anehoan’ny tongotr’ily sariolona mifangaro vy sy tanimanga malemy ny firaisan’ny fiangonana sy ny fanjakana, dia mbola ho avy amin’ny andro aoriana ihany ny firotsahan’ny ranonorana farany.

“Ny orana farany dia hirotsaka amin’ny vahoakan’Andriamanitra. Anjely mahery iray no hidina avy any an-danitra, ary ny tany rehetra dia hohazavain’ny voninahiny.” Review and Herald, 21 Aprily 1891.

Misy feo roa ao amin’ny Apokalypsy toko faha-valo ambin’ny folo.

“Rehefa nanomboka ny asa fanompoany ampahibemaso Jesosy, dia nodioviny ny Tempoly tamin’ny fanimbazimbana feno fanevatevana masina natao taminy. Anisan’ny asa farany tamin’ny fanompoany ny fanadiovana fanindroany ny Tempoly. Toy izany koa, ao amin’ny asa farany ho fampitandremana izao tontolo izao, dia antso roa miavaka no atao amin’ny fiangonana.” Selected Messages, boky 2, 118.

Ny feo voalohany dia antso fanairana ho an’ny vahoakan’Andriamanitra, ary ny feo faharoa dia antso fanairana ho an’ireo zanaka hafa an’Andriamanitra izay mbola any Babylona.

“Misy izao tontolo izao mandry ao amin’ny faharatsiana, ao amin’ny fitaka sy ny famitahana, ao amin’ny aloky ny fahafatesana indrindra,—matory, matory. Iza no mahatsiaro ny fihetseham-pon’ny fanahy ka miasa mafy mba hanaitra azy? Feo inona no afaka hahatratra azy? Entina mankamin’ny ho avy ny saiko, amin’ny fotoana izay hanomezana ny antso hoe: ‘Indro, avy ny Mpampakatra; mivoaha ianareo hitsena Azy.’ Nefa ny sasany dia ho tara amin’ny fahazoana ny menaka hamenoana indray ny jirony, ary ho hitany tara loatra fa ny toetra, izay asehon’ny menaka, dia tsy azo afindra.” Bible Echo, 4 Mey 1896.

Ao amin’ily andininy dia fanontaniana roa no napetraka. Iza avy no mahatsapa fijalian’ny fanahy mba hamoha azy? Feo inona no mahatratra azy?

Ny “feo” izay manaitra izao tontolo izao dia ilay feo faharoa ao amin’ny Apokalypsy toko faha-18 izay miantso ny ondry hafa an’Andriamanitra hivoaka avy ao Babylona. Samy mila hofohazin’ny Antso Amin’ny Misasakalina na ny vahoakan’Andriamanitra na izao tontolo izao, izay marika hafa fotsiny ihany amin’ny ranonorana farany.

Marina ve ny Millerites tamin'ny famantarana fa tamin'ny andron'ny fanjakana fahefatra no hanorenan'i Kristy fanjakana mandrakizay? Eny.

Natsangany ny fanjakany araka ny “fahasoavana” Izy teo amin'ny hazo fijaliana, izay nitranga nandritra ny tantaran'ily fanjakana fahefatra ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Izany fanjakana izany dia i Roma jentilisa. Ao amin'ny Daniela toko faharoa, aseho ve ny fihemorana mialoha ny fiangonan'i Tyatira? Eny, satria ny tanimanga izay maneho ny olon'Andriamanitra dia niova avy amin'ny tanimanga ho tanimanga fotaka. Koa aiza i Tyatira ao amin'ily sariolona? Sa ao amin'ily sariolona akory va izy? Asehony ao amin'ily sariolona izy, ary Nebokadnezara no manazava izany zava-misy izany rehefa tonga eo amin'ny tampon'ny fireharehany feno avonavona izy ao amin'ny Daniela toko fahefatra.

Ny mpanjaka niteny ka nanao hoe: Tsy ity va no Babylona lehibe, izay naoriko ho fonenan'ny fanjakana tamin'ny herin'ny fahefako sy ho voninahitry ny fiandrianako? Daniela 4:30.

Talohan'ny fitsarana an'i Nebokadnezara naharitra roa arivo dimanjato sy roapolo andro, izay niainany tahaka ny bibidia any an-tsaha, dia nasehony ny fireharehany tamin'ny nametrahany ny fanontaniana hoe: moa tsy izy va no nanorina ilay fanjakana, dia Babylona lehibe? Ilay vehivavy janga ao amin'ny Apokalypsy fito ambin'ny folo dia manana soratra eo amin'ny handriny manao hoe: “ZAVA-MIAFINA, BABYLONA LEHIBE, RENIN'NY MPIJANGAJANGA SY NY FAHALOTOANA ETO AN-TANY.” Ny fiangonana romana, araka ny iantsoan-dRahavavy White azy, no Babylona Lehibe. Ny loha volamena eo amin'ily sariolona dia maneho an'i Babylona ara-bakiteny, ary maneho koa an'i Babylona ara-panahy, ilay fanjakana fahadimy ao amin'ny faminanian'ny Baiboly izay manana toetra tokana amin'ny maha-hery izay nandray ratra mahafaty azy. Ao amin'ny Isaia telo amby roapolo, ny fahefana papaly, aseho amin'ny alalan'i Tyro, dia ho hadino mandritra ny fito-polo taona, tahaka ny andron'ny mpanjaka iray. Babylona ara-bakiteny, asehon'i Nebokadnezara, dia nandray ratra mahafaty koa, izay sitrana rehefa noroahina hiala tamin'ny fanjakany i Nebokadnezara nandritra ny roa arivo dimanjato sy roapolo andro. Babylona lehibe ara-bakiteny dia tandindon'i Babylona lehibe ara-panahy, ary samy nesorina vetivety ny fanjakany, ary avy eo dia naverina taminy indray. Ilay vehivavy janga ao amin'ny Apokalypsy fito ambin'ny folo dia tsy nanana kapoaka volafotsy teny an-tanany, na kapoaka varahina, na vy, fa kapoaka volamena.

Ary ilay vehivavy dia nitafy lamba volomparasy sy jaky, ary voaravaka volamena sy vato sarobidy ary perila, sady nitana kapoaka volamena teny an-tanany feno fahavetavetana sy ny fahalotoan'ny fijangajangany. Apokalypsy 17:4.

Ny volamena dia naneho an'i Babylona ara-bakiteny ary maneho koa an'i Babylona ara-panahy, dia ilay fanjakana fahadimy ao amin'ny faminanian'ny Baiboly izay naratra nahafaty tamin'ny 1798, rehefa nandray ny seza fiandrianana ny fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Taorian'i Babylona ara-bakiteny tao amin'ily sariolona dia nisy fanjakana volafotsy izay nahitana hery roa, dia ny Mediana sy ny Persiana, ary ny tandroka persiana ao amin'ny Daniela toko faha-valo no nipoitra farany sady avo kokoa. Dariosa Mediana no tandroka voalohany, ary ny jeneraly-ny, dia Kyrosy, dia Persiana iray izay ho tonga eo amin'ny fahefana amin'ny farany

aorian'i Dariosa, mpanjaka Mediana.

Kyrosy dia tandindon'i Kristy, izay hanomboka ny fizotry ny fanafahana ny olon'Andriamanitra ho afaka amin'ny fahababoana. Ny fanjakana Medo-Persiana dia maneho ny fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly, izay i Etazonia. Etazonia dia manana tandroka roa, izay maneho ny Repoblikanisma sy ny Protestantisma. Dariosa dia maneho ny tandroka repoblikana an'i Etazonia, ary Kyrosy kosa maneho ny tandroky ny Protestantisma. Tahaka ny nanombohan'i Kyrosy ny fizotry ny fanafahana ny olon'Andriamanitra mba hanorina indray an'i Jerosalema sy ny tempoly, dia i Etazonia no tany natsangana mba hanafaka ireo babo tao amin'ny fahababoan'i Babylona ara-panahy, mba hananganana ny tempoly ara-panahy, izay ny Millerita no nametraka ny fanorenany. Ny fahababoana ara-bakiteny tany Babylona, izay naharitra fitopolo taona, dia tandindon'ny fahababoana tao Babylona ara-panahy nandritra ny enimpolo amby roanjato sy arivo taona. Etazonia no soroka volafotsy ao amin'ny sarin'i Nebokadnezara.

Ny fanjakana fahatelo, izay fanjakana varahina, dia i Gresy, ka maneho fanjakana maneran-tany. Io fanjakana io no Firenena Mikambana, izay, ao amin'ny Apokalypsy 17, no fanjakana izay, tamin'ny taona 1798, dia mbola tsy tonga. Ny mpanjaka folo ao amin'ny Apokalypsy 17 dia manaiky hanolotra ny fanjakany ho an'ny fahefana papa, dia ilay fanjakana fahavalo, izay avy amin'ny fito. Ataony izany fifanarahana izany satria terena hanao izany izy ireo noho i Etazonia, ary satria ravan'ireo "rivotra efatra" an'ny Islamo izao tontolo izao, izay alefa mandritra ny andron'ny ranonorana farany, izay manomboka araraka amin'ny fahafenoany amin'ny lalàn'ny Alahady any Etazonia.

Amin'ny lalàna alahady any Etazonia, Andriamanitra dia manorina ny fanjakany "voninahitra" rehefa manandratra ny olony ho faneva hiantsoana ny zanak'Andriamanitra hafa hivoaka avy ao Babylona. Koa izany, ny tandroky ny Protestantisma no miakatra farany ary avo noho ny voalohany, mifanaraka amin'ny tandroka roa an'i Medo-Persia. Raha vantany vao manaiky ny Firenena Mikambana hanolotra ny fifehezana izao tontolo izao ho eo am-pelatanan'ny papa, dia vahana ny rivotra efatra an'ny Silamo ary atrehan'ilay fanjakana maneran-tany ny ady izay nanaraka ny fahafatesan'ilay tandroka voalohan'i Grisina, izay novakiana ka namokatra tandroka efatra.

Rehefa tonga eo amin'ny tongotra vy (fitondram-panjakana) sy tanimanga malemitemy (fitondram-piangonana) ary ny rantsan-tongotra folo (mpanjaka folo) ilay sariolona, dia mamely ny tongotry ny sariolona ilay vato izay voatapaka tamin'ny tendrombohitra nefa tsy tamin-tanana. Marina ny Millerita araka ny sariolon'i Daniela, araka izay azon'izy ireo nahamarina izany tamin'ny toerana nijoroany teo amin'ny tantara ara-paminaniana. Kanefa ny Alfa sy Omega mandrakariva no mampiseho ny farany amin'ny alalan'ny fiandohana, ary ireo fanjakana efatra ao amin'ny sariolon'i Nebokadnezara dia maneho fanjakana ara-bakiteny efatra izay tandindon'ny mpiara-mifanandrify aminy ara-panahy any amin'ny faran'izao tontolo izao.

Miaraka amin'ireo fanjakana eo amin'ny tantara, Roma dia miakatra ho fahavalo ary avy amin'ny fito izy. Ao amin'ny Daniela toko faha-fito, Roma dia miakatra ho fahavalo ary avy amin'ny fito izy. Ao amin'ny Daniela toko faha-valo, Roma dia miakatra ho fahavalo ary avy amin'ny fito izy.

Ao amin'ny Apokalypsy toko faha-fito ambin'ny folo, Roma dia miakatra ho fahavalo ary avy amin'ny fito izy. Ao amin'ny Daniela toko faharoa, izay maneho ny filazana voalohany ny amin'ireo fanjakan'ny faminanian'ny Baiboly, Roma ara-panahy maoderina dia miakatra ho fahavalo ary avy amin'ny fito izy. Ny fanoharana voalohany (Alfa) momba ireo fanjakan'ny faminanian'ny Baiboly dia mamantatra ny farany (Omega).

“Tonga amin'ny fotoana iray isika ankehitriny izay anehoana ny asa masin'Andriamanitra amin'ny alalan'ny tongotry ny sarivongana, izay nifangaroan'ny vy tamin'ny tanimanga malemitemy. Manana vahoaka Andriamanitra, dia vahoaka voafidy, izay tsy maintsy hamasinina ny fahaizany mamantatra, ka tsy tokony ho tonga tsy masina amin'ny fametrahana hazo sy bozaka ary mololo eo ambonin'ny fanorenana. Ny fanahy rehetra izay mahatoky amin'ny didin'Andriamanitra dia hahita fa ny mampiavaka ny finoantsika dia ny Sabata andro fahafito. Raha manome voninahitra ny Sabata araka izay nandidian'Andriamanitra azy ny fitondram-panjakana, dia hijoro amin'ny herin'Andriamanitra izy sy amin'ny fiarovana ny finoana izay efa natolotra indray mandeha monja ho an'ny olona masina. Kanefa ny mpitondra fanjakana dia hanohana sabata sandoka, ary hampifangaro ny finoany ara-pivavahana amin'ny fitandremana io zanaky ny fahefana papaly io, ka hametraka azy ho ambonin'ny Sabata izay nohamasinin'ny Tompo sy notahiany, ka natokany mba hotandreman'ny olona ho masina, ho famantarana eo Aminy sy ny vahoakany mandritra ny taranaka arivo. Ny fifangaroan'ny raharaham-pianganana sy ny raharaham-panjakana dia asehon'ny vy sy ny tanimanga. Io firaisana io dia mampahalemy ny hery rehetra ananan'ny fianganana. Io fanomezana ny fianganana ny fahefan'ny fanjakana io dia hitondra vokatra ratsy. Efa saika nihoatra ny fetran'ny fahari-po asehon'Andriamanitra ny olona. Nampiasa ny heriny teo amin'ny politika izy ireo, ary niray tamin'ny fahefana papaly. Kanefa ho avy ny fotoana izay hanasazan'Andriamanitra ireo izay nanafoana ny lalàny, ary ny asa ratsiny dia hiverina hamely azy ihany.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Ny Alfa sy Omega no nanao ny fahatakarana marina nentin'ny mpisava lalana momba ireo “vaovao” roa ao amin'i Daniela.

Ary Ilay mipetraka eo ambonin'ny seza fiandrianana nanao hoe: Indro, havaoziko ny zavatra rehetra. Ary hoy Izy tamiko: Soraty; fa marina sy mahatoky ireo teny ireo. Ary hoy koa Izy tamiko: Efa tanteraka izany. Izaho no Alfa sy Omega, ny fiandohana sy ny fiafarana. Izay mangetaheta dia homeko maimaim-poana avy amin'ny loharanon'ny ranon'aina. Apokalypsy 21:5, 6.